

Dosar nr. 2r-533/23
2-21062126-01-2r-28112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

D E C I Z I E

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Tyres”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Tyres” împotriva lui Vitalie Șeremet, Alexandru Chiruneț și Dorin Cebotari cu privire la încasarea prejudiciului, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 26 aprilie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Tyres” (în continuare „Auto Tyres” S.R.L.), reprezentată de avocatul Lucia Maier a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Șeremet, Alexandru Chiruneț și Dorin Cebotari, prin care a solicitat încasarea din contul părților, în mod solidar, a sumelor de 1126051 de lei cu titlu de prejudiciu, 11501,15 lei - dobânda de întârziere și a cheltuielilor de judecată, conform art. 94, 96 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la „Auto Tyres” S.R.L. la bugetul de stat suma de 67 de lei cu titlu de cheltuieli suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei (f.d.224, 231-235, Vol.I).

La 16 noiembrie 2022, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 18 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere a cererii sale de chemare în judecată (f.d.228, Vol.I).

Prin încheierea din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier, cu

acordarea apelantei, a unui termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru a prezenta, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 25594,92 de lei. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită (f.d.4-5, Vol.II).

La 27 iunie 2023, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier a depus cerere, prin care a solicitat să fie scutită de la plata taxei de stat în prezentul litigiu (f.d.8-9, Vol.II).

Totodată, la 27 iunie 2023, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și suspendarea procesului, sau admiterea cererii sale de chemare în judecată (f.d.11-14, Vol.II).

Prin încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintată de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

S-a comunicat apelantei „Auto Tyres” S.R.L. despre necesitatea prezentării prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 25594,92 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

S-a explicat apelantei „Auto Tyres” S.R.L., că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.17-19, Vol.II).

La 20 iulie 2023, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier, a depus cerere repetată de punere a cauzei în ordine de apel pe rol (f.d.21-23, Vol.II).

Prin încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

S-a remis avocatului Lucia Maier în numele și interesele apelantei S.R.L. „Auto Tyres”, cererea de apel cu toate documentele anexate și i s-a explicat că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile (f.d.26-29, Vol.II).

La 01 noiembrie 2023, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată (f.d.34-35, Vol.II).

În motivarea recursului, recurenta a indicat dezacordul cu încheierea contestată pe care o consideră neîntemeiată, nefondată și prin care i-au fost încălcate drepturile de acces la justiție și la un proces echitabil.

Subsecvent, în argumentarea concluziei enunțate, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier invocând dispozițiile art. 4 alin.(1) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, art.83, 85, 89 din Codul de procedură

civilă, a opinat că instanța ierarhic inferioară la emiterea încheierii privind respingerea cererii de restituire a taxei de stat, nu a ținut cont de faptul că prejudiciul cauzat a fost comis în urma unei infracțiuni. Chiar dacă este la faza de urmărire penală, iar judecătorul știind cu certitudine acest fapt, a respins cererea privind suspendarea procesului civil de reparare a prejudiciului, ce va fi demonstrat într-un proces conex la finalizarea urmăririi penale și condamnarea persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunii.

De altfel, în opinia recurentei, din alegațiile instanței ierarhic inferioare, menționate în încheierile din 04 iulie 2023 și 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, rezultă că instanța de apel și-a depășit limitele împuternicirilor de primire și punere pe rol a cererii de apel și s-a expus pe fondul cauzei. Astfel, o plată a taxei de stat în condițiile litigiului, este inutilă având în vedere că Colegiul s-a expus că acțiunea urmează a fi respinsă.

De altfel, recurenta a relevat că este parte vătămată și parte civilă, în cauza penală, care este una conexă la cauza civilă supusă apelului, fapt ce demonstrează că asupra sa a fost săvârșită o infracțiune, iar o hotărâre, ordonanță, sentință definitivă și irevocabilă pe caz nu este la momentul actual.

Astfel, are dreptul de a înainta acțiune în repararea prejudiciului cauzat, care urmează a fi examinată doar după obținerea unei hotărâri definitive și irevocabile în cauza penală expusă, or, impunerea cu taxă de stat în prezenta acțiune, este echivalentul cu impunerea cu taxă de stat a unei acțiuni civile în cadrul unei cauze penale.

La 28 noiembrie 2023, în adresa lui Vitalie Șeremet, Alexandru Chiruneț și Dorin Cebotari a fost expediată copia recursului depus de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depusă de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier, intimații nu au depus referințe, în care să-și expună opinia asupra recursului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, recursul declarat de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier la 01 noiembrie 2023 este în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 26 septembrie 2023 și expediată părților, prin intermediul oficiului poștal, la 23 octombrie 2023 (f.d.30, Vol.I), iar date, care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și având în vedere argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate art. 365 alin. (1) lit. d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), în cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În corespundere cu art. 368 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1)

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră imperioase și dispozițiile art.84 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), potrivit cărora se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvențității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art.85 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: reclamanții în acțiunile: de reparație a prejudiciului material și/sau moral cauzat prin infracțiune.

De asemenea, instanța de recurs învederează și prevederile art. 4 alin. (1) pct.7⁴ al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 (în vigoare la data depunerii cererii de apel), potrivit cărora sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești: reclamanții – în acțiunile de reparație a prejudiciului material și/sau moral cauzat prin infracțiune.

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierile din 23 mai 2023 și 04 iulie 2023 ale Curții de Apel Chișinău și respinge argumentele recurente invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Aceasta deoarece, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier nu a prezenta probe, ce ar determina încadrarea litigiului înaintat în coroborarea dispozițiilor art.85 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel) cu prevederile art. 4 alin. (1) pct.7⁴ al Legii taxei de stat

nr. 1216 din 03 decembrie 1992 (în vigoare la data depunerii cererii de apel) și posibilitatea acesteia de a fi scutită de taxa de stat.

Or, conform art.21 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Potrivit art. 8 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, persoana acuzată de săvîrșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă.

Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului.

Astfel, materialele cauzei nu atestă existența unei hotărâri judecătorești de condamnare definitivă, care ar determina faptul că obiectul acțiunii ar fi cauzat în urma unei infracțiuni comise de către Vitalie Șeremet, Alexandru Chiruneț și Dorin Cebotari, de altfel, aspect recunoscut de însăși Tyres” S.R.L. în cererea repetată de punere pe rol și cererea de recurs.

Iar, argumentul recurente precum că statutul de parte vătămată și parte civilă pe care îl are în cauza penală, care este una conexă la cauza civilă supusă apelului, demonstrează că asupra sa a fost săvîrșită o infracțiune, este neîntemeiat și nefondat, odată ce acest fapt încă nu a fost stabilit printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă.

De altfel, prin încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintată de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier, nu a înlăturat neajunsurile menționate prin încheierile din 23 mai 2023 și 04 iulie 2023 ale Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, prin prezentarea originalului dovezii achitării taxei de stat în sumă de 25594,92 de lei.

Mai mult, apelanta/recurentă cunoscând despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel în încheierile din 23 mai 2023 și 04 iulie 2023 ale Curții de Apel Chișinău, într-un mod nejustificat, nu a întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel, deși avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă ignorat de aceasta.

Or, înaintarea dezacordului cu încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin cererea repetată de punere pe rol a cauzei în ordine de apel din 20 iulie 2023, nu o exonerează de la achitarea taxei de stat, impuse de legiuitor la adresarea cu o acțiune civilă în instanța de judecată și indicată de instanța de apel în încheierea nominalizată.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurente precum că instanța de apel i-a îngrădit drepturile

de acces liber la justiție și la un proces echitabil, or, din materialele cauzei rezultă că Curtea de Apel Chișinău a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i lui Andrei Racu posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale, care însă nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale.

În circumstanțele descrise, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Articolul 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, iar potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 10 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă prevede că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs apreciază întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierile din 23 mai 2023 și 04 iulie 2023 ale Curții de Apel Chișinău și prin urmare, corect a dispus restituirea cererii de apel depuse de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier sunt declarative și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea contestată, care face obiectul prezentului recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de „Auto Tyres” S.R.L., reprezentată de avocatul Lucia Maier.

Se menține încheierea din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Tyres” împotriva lui Vitalie Șeremet, Alexandru Chiruneț și Dorin Cebotari cu privire la încasarea prejudiciului, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecătorii

Ion Malanciuc

Diana Stănilă